

Postanowienie z dnia 9 kwietnia 2009 r.

II UZ 7/09

Wskazanie przez stronę w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia, która *prima facie* nie ma oparcia w obiektywnych kryteriach dotyczących sposobu jej obliczenia, stanowi pozorne wypełnienie zobowiązania wynikającego z art. 398⁴ § 2 k.p.c. Oznacza to, iż skarga jest dotknięta brakiem formalnym, podlegającym uzupełnieniu na wezwanie przewodniczącego w trybie art. 130 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Przewodniczący SSN Romualda Spyt (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 9 kwietnia 2009 r. sprawy z wniosku Edwarda P.-L. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w K. o wysokość świadczenia, na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 grudnia 2008 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Szczecinie postanowieniem z dnia 22 grudnia 2008 r. odrzucił skargę kasacyjną ubezpieczonego Edwarda P.-L. od wyroku tego Sądu z dnia 9 września 2008 r. [...], z odwołania ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w K. z dnia 20 czerwca 2007 r.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że niniejsza sprawa jest sprawą o wysokość świadczenia, zatem o dopuszczalności skargi kasacyjnej, zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c., decyduje wartość przedmiotu zaskarżenia. W skardze określono wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 51.890 zł. Pełnomocnik skarżącego, wezwany przez Sąd do sprecyzowania sposobu wyliczenia tej kwoty, oświadczył, że nie jest w stanie samodzielnie uczynić zadość temu zobowiązaniu, a jako wartość

przedmiotu zaskarżenia wskazał nieuznaną część zarobków ubezpieczonego. Tymczasem zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego wartość przedmiotu sporu w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego ustalającej wysokość świadczenia stanowi różnica między wysokością świadczenia ustaloną w zaskarżonej decyzji a wysokością żadaną w odwołaniu, pomnożona przez 12 miesięcy (art. 22 k.p.c.). Sąd Apelacyjny stwierdził, że na profesjonalnym pełnomocniku ciąży obowiązek prawidłowego określenia wartości przedmiotu zaskarżenia, stosownie do treści art. 398⁴ § 2 k.p.c. W ocenie Sądu podanie dowolnej wartości przedmiotu zaskarżenia nie stanowi wykonania obowiązku wynikającego z tej normy prawnej, jak też nie stanowi uzupełnienia braku formalnego skargi. Sąd nie widział też podstaw prawnych do samodzielnego określenia wartości przedmiotu zaskarżenia. Z tych przyczyn na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną.

W zażaleniu na powyższe postanowienie ubezpieczony zarzucił naruszenie art. 25 § 1 k.p.c. i wniósł o jego uchylenie. W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, że podanie „wątpliwej” wartości zaskarżenia nie stanowi braku formalnego skargi. Sprawdzenie podanej przez stronę wartości przedmiotu zaskarżenia należy do sądu. Ponadto wskazana przez skarżącego wartość przedmiotu zaskarżenia jest prawidłowa, a jeśli Sąd powziął co do tego wątpliwość, to winien był przeprowadzić stosowne postępowanie sprawdzające, w tym zwrócić się do organu rentowego „z zapytaniem o wartość, którą żąda”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. Przede wszystkim błędny jest pogląd skarżącego, że podana wartość przedmiotu zaskarżenia jest prawidłowa. W oparciu o przepis art. 22 k.p.c. wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie (a w konsekwencji i wartość przedmiotu zaskarżenia), będącej sprawą z odwołania od decyzji organu rentowego ustalającej wysokość świadczenia emerytalnego, stanowi różnica między wysokością świadczenia ustaloną w zaskarżonej decyzji a wysokością żadaną w odwołaniu, pomnożona przez 12 miesięcy. Kwestia ta była już wielokrotnie wyjaśniana przez Sąd Najwyższy (por. np. postanowienia z dnia 18 stycznia 2006 r., II UZ 74/05, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 116; z dnia 25 czerwca 2002 r., II UZ 39/02, OSNP - wkładka 2003 nr 1 poz. 9; z dnia 23 marca 2001 r., II UKN 706/00, OSNAPiUS 2002

nr 24, poz. 609). Zatem wartość przedmiotu zaskarżenia określona kwotą „nieuзнanych” przez organ rentowy zarobków skarżącego jest wadliwa.

Nie budzi wątpliwości, że wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia podlega kontroli sądu drugiej instancji w oparciu o przepis art. 25 k.p.c. w związku z art. art. 391 § 1 k.p.c. W postanowieniach z dnia 2 kwietnia 1998 r., II UZ 24/98 (OSNAPiUS 1999 nr 8, poz. 291), z dnia 18 października 2000 r., II UZ 124/00 (OSNAPiUS 2002 nr 12, poz. 294), z dnia 25 października 2001 r., I PZ 78/01 (OSNP 2003 nr 20, poz. 491), z dnia 27 lutego 2002 r., I PKN 305/01 (OSNP 2004 nr 4, poz. 65) - dotyczących co prawda kasacji, ale nadal zachowujących aktualność - Sąd Najwyższy uznał, że sąd drugiej instancji nie może bezkrytycznie przyjmować dowolnych twierdzeń o wartości przedmiotu zaskarżenia i powinien wezwać stronę do uzupełnienia kasacji przez skonkretyzowanie tej wartości, a dopiero następnie ocenić ją z punktu widzenia dopuszczalności kasacji. W rezultacie sąd, do którego wniesiono kasację jest zobowiązany do kontroli jej dopuszczalności, w związku z czym może z urzędu sprawdzić podaną wartość przedmiotu zaskarżenia. A zatem wskazana w kasacji wartość przedmiotu zaskarżenia podlega w uzasadnionych przypadkach kontroli i sprawdzeniu (weryfikacji) przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 25 k.p.c., który bada, czy jej oznaczenie nastąpiło według reguł określonych w art. 19 - 24 k.p.c.

Skarżący zarzuca w zażaleniu, że skarga kasacyjna nie była dotknięta brakiem formalnym, bowiem zawierała wskazanie wartości przedmiotu zaskarżenia, a Sąd Apelacyjny podjął czynności badania tej wartości, a zatem czynności w trybie art. 25 k.p.c. Ze stanowiskiem tym nie można się zgodzić. Zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Sąd, do którego wniesiona zostaje skarga, zobowiązany jest do kontroli jej dopuszczalności, co wynika jednoznacznie z art. 398⁶ § 2 k.p.c., który nakazuje odrzucenie skargi kasacyjnej z powodu jej niedopuszczalności. Przepis ten ma charakter bezwzględny i wyklucza dowolność przy oznaczeniu wartości przedmiotu zaskarżenia, a więc wyklucza określenie tej wartości w taki sposób, aby uzyskać możliwość skorzystania ze skargi kasacyjnej - w całkowitym oderwaniu od przedmiotu zaskarżenia. Stąd też obowiązek wskazania w postępowaniu kasacyjnym wartości przedmiotu zaskarżenia nie może ograniczać się jedynie do wskazania kwoty przekraczającej kwotę decydującą o dopuszczalności skargi,

lecz powinien być rozumiany jako zobowiązanie do wykazania podstaw, na których opiera się wyliczenie. Wskazana przez stronę w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia, która *prima facie* nie ma oparcia w obiektywnych kryteriach dotyczących sposobu jej obliczenia, stanowi w istocie pozorne wypełnienie zobowiązania wynikającego z art. 389⁴ § 2 k.p.c. Oznacza to, iż skarga taka jest dotknięta brakiem formalnym, podlegającym uzupełnieniu na wezwanie przewodniczącego w trybie art. 130 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Zatem na tym etapie postępowania zobowiązanie do przedstawienia sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie jest jeszcze sprawdzeniem tej wartości w oparciu o przepis art. 25 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c., ale wezwaniem do uzupełnienia braku formalnego skargi. Dopiero przedstawienie sposobu obliczenia tej wartości umożliwia jej sprawdzenie we wskazanym wyżej trybie. W konsekwencji skarga kasacyjna podlega odrzuceniu, jeżeli mimo wezwania sądu do podania podstawy i sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, strona sposobu tego nie wskazuje bądź wskazuje go niewłaściwie (pozornie), w oderwaniu od obiektywnego kryterium i podstaw, na których winno być oparte obliczenie oraz nieadekwatnie do przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną (tak również między innymi w postanowieniach Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 1999 r., I PKN 6/99, niepublikowane; z dnia 13 maja 2005 r., II UZ 25/05, OSNP 2005 nr 23, poz. 383; z dnia 27 lutego 2007 r., II UZ 67/06, niepublikowane oraz z dnia 23 listopada 2007 r., II UZ 30/07, OSNP 2008 nr 3 - 4 poz. 54).

W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik skarżącego wskazał wartość przedmiotu zaskarżenia, która *prima facie* nie ma oparcia w obiektywnych kryteriach dotyczących sposobu jej obliczenia, co zresztą potwierdzone zostało w jego piśmie procesowym, będącym odpowiedzią na wezwanie Sądu Apelacyjnego. Wezwanie to dotyczyło przedstawienia sposobu wyliczenia tej wartości, a więc stanowiło wezwanie do uzupełniania braku formalnego skargi w rozumieniu przedstawionym wyżej. Odmowa przedstawienia takiego wyliczenia stanowiła zatem nieuzupełnienie braku formalnego skargi i w związku z tym jej odrzucenie znajdowało oparcie w przepisie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy na mocy art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====